

HKN JAARVERSLAG 2017

HKN 40 jaar

Op 4 september 2018 zal de HKN 40 jaar bestaan. Een mijlpaal om bij stil te staan. In 2017 zijn de voorbereidingen hiervoor gestart. In 2020 is het 725 jaar geleden dat het stadje 't Geyn stadsrechten kreeg en in 2021 bestaat de gemeente Nieuwegein 50 jaar. Ook voor deze mijlpalen moeten tijdig de nodige voorbereidingen worden getroffen. 2018 is het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. Naast alle werkzaamheden voor de exposities, lezingen, excursies, fietstochten, Cronyck de Geyn en de reguliere werkzaamheden van de HKN en Museum Warsenhoeck komen deze zeer speciale activiteiten erbij. Er is dus veel te doen. Over wat er in 2017 is gedaan wordt in dit jaarverslag kort verslag gedaan.

Onze Vrijwilligers

De vrijwilligers van de HKN en van Museum Warsenhoeck zijn onmisbaar voor het reilen en zeilen van de HKN/ Museum Warsenhoeck. Ook in het afgelopen jaar hebben zij zich weer geheel belangeloos ingezet en zeer veel werk verzet. Zonder hun inzet zouden de HKN en Museum Warsenhoeck niet hebben kunnen doen wat is gedaan. Het bestuur van de HKN bedankt hen voor hun geweldige inzet. De HKN/ Museum Warsenhoeck blijft steeds op zoek naar nieuwe vrijwilligers. Het vrijwilligerswerk is zeer veelzijdig en gevarieerd. Gastvrouwen en gastheren houden Museum Warsenhoeck open, de collectie wordt beheerd maar er worden ook verhalen geschreven, exposities opgebouwd en onderhouden, excursies georganiseerd en schoolklassen rondgeleid. Samen met de nieuwe vrijwilliger/ vrijwilligster zoeken wij graag naar een plek of activiteit die hem/ haar past. Vrijwilligers kunnen zich voor korte of langere tijd of een dagdeel inzetten. Vele handen maken licht werk.

Wij bedanken de Gemeente Nieuwegein en onze sponsors – Jos Scholman (Aannemingsbedrijf) en Kippersluis (Installatie Bureau voor Elektrotechniek en Beveiliging) –, omdat zij de HKN-activiteiten mede mogelijk maken.

Schenkeningen

Schenkeningen aan de HKN in 2017 door:

* L van Gugten	EHBO-boekje en stethoscoop in etui en van naamplaatje van Dr. G.J. Teljer voorzien
* Mevrouw K. de Vor	Tekeningen op transparant papier van ijzeren tolklep. Situatie schaal 1: 1000 Merwedekanaal, Vaartsche Rijn, Polder West Raven, Polder Hoog Raven. Afdruk van transparant tekening op papier situatie rivierovergang Vreeswijk -Vianen
* T. de Gruijter	Oprolbare kaart "Kompas van Utrecht"
* H.A. ten Hove	Boek Rampjaar 1672. (Geconserveerde) handgesmede spade
* H. Valkenet	5 Fotoboeken. 33 klassenfoto's, schoolgidsen, nieuwsbrieven, spandoek, schilderij "Klimop 25 jaar". 24 foto's van gemeente Nieuwegein, materialen betreffende de school aan de Sluyterslaan.

Het HKN Bestuur bedankt de schenkers voor de waardevolle aanwinsten voor de HKN-collectie.

Bij de schenking in 2014 door Rabobank Nederland aan de HKN van 7 rouwborden afkomstig van (deels aangetrouwde) leden van Familie de Malapert uit Jutphaas uit de periode 1625 tot 1782 is kier- en verfschade geconstateerd en gemeld. De HKN zou deze rouwborden

graag willen exposeren, deskundigen hebben na een grondig onderzoek aangegeven dat restauratie beslist noodzakelijk is. Toezeggingen voor financiële steun werden gevraagd en ontvangen van het Carel Nengerman Fonds, het Fentener van Vlissingen Fonds, het K.F. Heinfonds, het Monuta Charity fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Provinciaal Utrechts Genootschap van Kunsten en Wetenschappen (PUG) en de Rabobank. Naar verwachting zal de restauratie in de zomer van 2018 worden afgerond en zal de expositie vanaf medio september 2018 plaatsvinden.

3 Erfgoedinstellingen (3E's) in Nieuwegein

“Mijn Stad Nieuwegein”

Er is hard gewerkt aan de totstandkoming van de TV-uitzendingen door RTV Utrecht en een educatieve film over Nieuwegein voor met name groep 7 en 8 van de basisschool, een project van de 3E's in Nieuwegein: Museum Warsenhoeck, Het Vreeswijks Museum en de Museumwerf Vreeswijk. De 3E's kregen van de Lionsclub Nieuwegein een financiële bijdrage ter bevordering van hun samenwerking. In overleg werd geopteerd voor een educatieve film als doel. Die financiële bijdrage heeft de aanzet gegeven tot verdere uitwerking van het idee van de HKN in samenspraak met RTV Utrecht, Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) en Kunst Centraal (KC). Financiële bijdragen zijn vervolgens gevraagd aan en verkregen van het K.F. Heinfonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds en Gemeente Nieuwegein. Het Bestuur van de HKN bedankt deze organisaties nogmaals voor hun financiële steun. Ongeveer 14% van de kosten werd door de 3E's en RTV Utrecht voor eigen rekening genomen.

Vervolgens werkten de 3E's samen met RTV Utrecht en Het Utrechts Archief (HUA) aan “Mijn Stad Nieuwegein”, de stad met een rijke historie. Op 20 september 2017 was in aanwezigheid van Burgemeester Backhuijs er op de Museumwerf een preview voor de leden van de HKN, Het Vreeswijks Museum en de Museumwerf die bij het plan en de totstandkoming van de TV-serie betrokken waren geweest. Aanwezig waren ook vertegenwoordigers van de sponsors, van de makers als Machteld Smits (Coördinator Externe Projecten RTV Utrecht) en Frank Smits (o.a. freelance regisseur en cameraman voor RTV Utrecht). Het resultaat was in het weekeinden van 16, 23 en 30 september 2017 in een 3-delige serie op RTV Utrecht te zien. De 12-jarige Esmee Koene uit Nieuwegein heeft presentator Margreet van Gils meegenomen op ontdekkingsstocht door haar stad. Mooie verhalen van mensen uit Jutphaas en Vreeswijk zijn afgewisseld met prachtige opnames en verhalen over het ontstaan van Nieuwegein en de bijzondere en historisch waardevolle plekken van onze stad. De serie laat ook beelden zien van het begin van de bouw van de stad Nieuwegein bijna 50 jaar geleden. Het is een fraaie serie geworden, die zich richt op een breed publiek. *“Veel inwoners van Nieuwegein kennen hun moderne stad, maar deze serie geeft veel extra informatie waardoor men de bijzondere en waardevolle plekken beter leert zien en begrijpen. Het geeft inzicht waarom we trots zijn op onze stad. De serie nodigt de kijker uit, want onze stad is het waard om te bezoeken.”* aldus wethouder Martijn Stekelenburg. De TV-serie waarmee het verhaal achter het ontstaan van Jutphaas en Vreeswijk en het Nieuwegein van nu inzichtelijk is gemaakt is ook op DVD verschenen, gratis ter beschikking gesteld aan de scholen in Nieuwegein en te koop bij de 3E's en RTV Utrecht. Vooral vanwege haar medewerking aan “Mijn Stad Nieuwegein” is Esmee Koene door de Burgemeester onderscheiden met het jongerenlintje van de stad Nieuwegein.

In 2018 wordt samen met LEU en KC verder gewerkt aan de educatieve film met het lespakket voor de scholen.

Samenwerking 3E's

De samenwerking tussen de 3E's verloopt goed. Niet alleen bij “Mijn Stad Nieuwegein” maar ook bij Cronyck de Geyn, die weer 4 keer is verschenen met zeer lezenswaardige artikelen en foto's

o.a. over 6000 jaar Nieuwegein, de opgravingen op Het Klooster. De vondsten zijn exclusief afkomstig uit de Swifterbandcultuur. Tevens is een speciaal nummer samengesteld over Water: Stoomsleepvaart, de Beatrixsluis en omliggende waterwegen. Om praktische redenen bleek het helaas niet haalbaar de expositie van de 3E's over de Waterwegen in Nieuwegein gelijktijdig op de eigen locaties te doen plaatsvinden. Op 6 maart 2017 was er een bijeenkomst voor de vrijwilligers van de 3E's over het thema Oral History.

Fietsborden

Een onderwerp, waarvoor de HKN zich aanvankelijk al vele jaren alleen hard had gemaakt en waarvoor vervolgens de 3E's zich gezamenlijk hebben ingezet, is de bewegwijzering naar Museum Warsenhoeck, Het Vreeswijks Museum en de Museumwerf. Uiteindelijk is aangehaakt bij de Fietzersbond, en dit heeft erin geresulteerd dat nu voor fietsers op alle invalswegen borden zijn geplaatst waarop de 3E's staan vermeld alsook op andere fietsborden in Nieuwegein. Een bord bij de oprijlaan, aan de Parkhout, is nog een wens.

100 jaar kiesrecht

Eind 2016 en begin 2017 zijn de 3E's uitgenodigd voor overleg met de Burgemeester om gezamenlijk te bezien of het mogelijk is hieraan aandacht te besteden voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018. De 3E's hebben aangegeven bereid te zijn mee te werken aan een themanummer van Cronyck de Geyn over 100 jaar kiesrecht, mits die bereidheid er ook is bij de gemeente en HUA. Het themanummer is gerealiseerd door een projectredactie onder leiding van Renée Blom, eindredacteur van de Cronyck. Daarin zijn verschillende aspecten rond 100 jaar kiesrecht zoveel mogelijk vertaald naar wat dat lokaal heeft betekend en nog betekent met korte verhalen en interviews voor een breed publiek, zoals 100 jaar Kieswet, vrouwenstemrecht, stemrecht voor niet Nederlanders en first-time voters. Het themanummer is begin februari 2018 verschenen in een oplage van 4000 stuks. Het 1^e exemplaar is aangeboden aan Burgemeester Backhuijs. Met medewerking van de 3E's, HUA en Bibliotheek de tweede verdieping wordt hierover een expositie gehouden in het Stadhuis.

Monumenten in Nieuwegein

De HKN wil zoveel mogelijk Nieuwegeiners kennis laten maken met de bijzonder rijke historie van Nieuwegein, ontstaan door de samenvoeging van Jutphaas en Vreeswijk. Op diverse plekken is veel terug te vinden van de mooie historie en daarin spelen de rijks- en gemeentelijke monumenten een zeer belangrijke rol. De HKN maakt in Museum Warsenhoeck veel verhalen over de historie zichtbaar en vindbaar. De "parels uit het verleden" zijn van groot belang voor de identiteit van onze stad. De vaarwegen, sluizencomplexen, beschermde dorpsgezichten maar ook de monumenten "vertellen" verhalen uit het verleden. De meeste eigenaren en bewoners/gebruikers van die mooie monumenten kennen elkaar echter niet. In nauw overleg met de gemeente heeft de HKN hen daarom uitgenodigd voor een ontmoetingsbijeenkomst op 29 mei 2017 in Museum Warsenhoeck. Hierop heeft Jaco de Visser, architect, gesproken over het belang en de waarde van de Nieuwegeinse cultuurhistorie voor de kwaliteit van onze stad. Hij heeft het fundament van het oorspronkelijke Huis de Wiers de basis laten zijn van een geheel eigentijds multifunctioneel pand, dat in z'n vormgeving respect toont voor wat er ooit heeft gestaan. Eeke van der Veen hield een inleiding vanuit het perspectief als bewoner van een monument grenzend aan het beschermd dorpsgezicht van Jutphaas. Namens de gemeente wees wethouder Johan Gadella erop dat de gemeente staat voor de uitdaging om de ontwikkelingen, die zich in onze stad voordoen, te toetsen aan het belang van de cultuurhistorische elementen die wij op tal van plekken kennen. De projecten "Het Klooster" en "Hollandse Waterlinie" zijn bijzondere projecten in zijn portefeuille. Het was een zeer geslaagde bijeenkomst. De aanwezigen is toen ook gevraagd mee te doen aan de Open Monumentendag 2017 "Boeren, Burgers en Buitenlui". Een aantal

eigenaren heeft zich aangemeld bij de gemeente om hun monument dan open te stellen. Museum Warsenhoek was op 9 en 10 september 2017 ook open. De gemeente overhandigde de nieuwe monumentenbordjes aan de eigenaren van een monument.

Natuurkwartier

Doorontwikkeling

Door de gemeente worden plannen ontwikkeld voor de toekomst van het Natuurkwartier met o.a. een duurzaam gebouw. Onderzocht wordt of een locatie langs de weg of onder de heuvel mogelijk is. De entree voor Park Oudegein en het bezoekerscentrum zullen ook worden aangepast. De gemeente heeft een regievoerder aangesteld om dit proces in gang te zetten en op de rit te houden.

Voorhuis van de boerderij

De heer L. Lagendijk, heeft per medio mei 2017 zijn langjarige werkzaamheden als beheerder van de Kinderboerderij beëindigd en het voorhuis van de boerderij, waarin hij met zijn gezin woonde, verlaten. Onduidelijk is wat er met het voorhuis gaat gebeuren. De inzet van de HKN is om het voorhuis bij Museum Warsenhoek te betrekken. Ons museum heeft zeer dringend ruimte nodig voor depot en om beter en meer te kunnen exposeren.

Nieuwe bestrating rond het museum

De lang gekoesterde wens voor nieuwe bestrating rond het museum ter voorkoming van valpartijen is eindelijk in vervulling gegaan. Het was moeilijk om met elkaar overeenstemming te bereiken over de juiste en bij de monumentale boerderij passende stenen. De betonnen stenen waarvoor aanvankelijk was gekozen vielen af na gesprekken met de Monumentencommissie en Museum Warsenhoek. Uiteindelijk is gekozen voor gebakken kleistenen. De stenen zijn halfsteens en zijn met de hand gelegd. Om de Boerderij is een rand met de oude bestrating gehandhaafd. De vrijgekomen oude stenen worden elders hergebruikt.

Mijlpalen

In 2018 bestaat het MEC (Milieu Educatie Centrum) 25 jaar, de HKN 40 jaar en staat de Wipwatermolen 15 jaar op zijn huidige plek. In 2019 bestaat de KIBO (Kinderboerderij) 40 jaar, het Natuurkwartier 10 jaar en BuitenWijs 10 jaar. Gezamenlijk wil men dit vieren met een klein feestje voor de vrijwilligers van MEC, HKN, Molen, KIBO en participerende groepen in het MEC.

Relatie HKN met Fotogein

De HKN wil voor de exposities en voor het archief graag karakteristieke foto's van straten, gebouwen, mensen en wijken. Vooral ook daar waar oud verdwijnt en nieuw verschijnt. Voor het archief is het tevens belangrijk de meta-informatie van de foto vast te leggen (fotograaf, locatie, object, datum, tijd, enz.). De foto's hebben een documentair karakter. Het staat de fotograaf daarnaast vrij om naar eigen inzicht "fotografenfoto's" te maken. Fotogein heeft een Werkgroep samengesteld van fotografen, die voor de HKN fotograferen. De HKN geeft aan waar de accenten bij het fotograferen liggen. Contactpersoon vanuit de HKN is Wolfgang Herrlitz, voorzitter van de HKN Werkgroep Publicaties. Foto's van leden van de Werkgroep van Fotogein waren en zijn te zien bij de exposities over de wijken.

Relatie HKN met De Geinfilmers

Voor de exposities over de wijken van Nieuwegein heeft de HKN samenwerking gevonden met De Geinfilmers. Per wijk verzorgen zij een film, waarin wijkbewoners verhalen vertellen over hun wijk. Tijdens de exposities zijn deze films op TV-schermen te zien in ons museum.

Relatie HKN met bibliotheek de Tweede Verdieping

De HKN heeft samen met de bibliotheek een lezing georganiseerd op 26 oktober 2017 gehouden door Stijn van As, archeoloog, over de opgraving bij "Het Klooster" waarbij hij is betrokken. Deze

opgraving heeft een zeer bijzondere vindplaats opgeleverd uit de periode 4600-3900 v. Chr., die wordt gerekend tot de Swifterbantcultuur. De Swifterbantmensen waren echte pioniers. Honderdduizenden jaren lang hadden mensen geleefd van de jacht en de visvangst en het verzamelen van vruchten en noten, maar rond 5500 v. Chr. veranderde dat. Mensen begonnen gewassen te verbouwen en runderen en varkens te houden. Ook bleven ze op één plek wonen en vervaardigden ze aardewerk. De Swifterbantcultuur markeert deze revolutionaire overgang van jager-verzamelaar naar boer. Bij de opgraving zijn meer dan 136.000 vondsten gedaan, meer dan op iedere andere plek in Nederland. Onder meer 3 complete menselijke begravingen zijn blootgelegd en skeletdelen van vermoedelijk nog 4 personen zijn gevonden. Begin 2018 werd bekend dat er ook overblijfselen zijn gevonden van een baby minder dan een half jaar oud in de arm van een vrouw. Het oudste babygraf ooit in Nederland gevonden.

Besloten is voortaan de lezingen in voor- en najaar samen met de Tweede Verdieping in de bibliotheek te organiseren, mede omdat hier ook verschillende toehoorders van buiten de HKN worden getrokken.

Regelmatig staan op een scherm in de bibliotheek en op diverse plaatsen in Nieuwegein de posters en de aankondigingen van de thema-exposities, foto exposities en kunstexposities in Museum Warsenhoek.

Nieuwegeinse Stadspas

De HKN geeft pashouders van de Nieuwegein Stadspas gratis toegang tot ons museum.

HKN als Informatiebron

Ook in 2017 hebben diverse personen en instanties zich met uiteenlopende vragen tot de HKN gewend. Veelal zijn het vragen over familie of een pand, waarin een familielid in het verleden of de vragensteller/stelster is geboren of heeft gewoond of over een inmiddels verdwenen fabriek. Meestal hebben wij hen en ook de gemeente kunnen helpen. In een aantal gevallen heeft dat tevens een bezoek van betrokkene of de familie aan Museum Warsenhoek tot gevolg gehad. In 2017 hebben onze exposities en overige activiteiten 2271 bezoekers/ deelnemers getrokken.

HKN Bestuur 2017

Het HKN Bestuur was in 2017 als volgt samengesteld:

Hidde van der Kluit (voorzitter), Harry ten Hove (vicevoorzitter), Jaap van der Heijden (secretaris), François Gathier (penningmeester), Marlies Andriaansen (collectiebeheerder), Jan Rijdes (beheerder), Joke Verbaan (ledenadministratie). De Coördinatoren van de HKN Werkgroepen namen ook in 2017 regelmatig deel aan de HKN Bestuursvergaderingen.

JAARVERSLAGEN van de HKN-WERKGROEPEN

AfstemOverleg Coördinatoren

Addy Neijmeijer, Coördinator

Van de 8 geplande vergaderingen ging er 1 niet door, omdat te veel deelnemers waren verhinderd. De onderlinge afstemming van activiteiten vormt de hoofdmoot van het overleg. Dit jaar werd in het bijzonder aandacht besteed aan de rol van de coördinatoren bij het aanleveren van content voor Facebook. Het gaat niet alleen om de aankondiging van activiteiten maar ook om een verslag of een beeld daarvan. Het resultaat was wisselend. De andere pijler van het overleg is informatie-uitwisseling over de werkzaamheden van de Werkgroepen. Daarbij worden ideeën bij elkaar getoetst en hulp van leden van andere Werkgroepen gevraagd c.q. aangeboden.

Met Bibliotheek de tweede verdieping bestaat een prettige samenwerking, waarbij de nadruk ligt op het organiseren van lezingen. Zowel de lunchpauzelezing als de Nieuwegeinlezing trokken veel belangstellenden, waaronder ook niet-leden van de HKN.

Maandagmorgengroep

Piet Daalhuizen, Coördinator

Op 31 oktober 2017 overleed Cees Brugman na een ziekte waartegen hij jaren heeft gestreden. De HKN verliest in hem een enthousiaste vrijwilliger, die zich meer dan 15 jaar in diverse functies zeer verdienstelijk heeft gemaakt. Behalve in de Maandagmorgengroep was Cees jarenlang actief als auteur en eindredacteur van Cronyck de Geyn en bij het organiseren van de excursies en de lezingen door de Werkgroep Publicaties.

De constatering in de jaarverslagen over 2015 en 2016 dat de Maandagmorgengroep een wat zorgelijk jaar heeft gehad, is helaas ook van toepassing op 2017. Nog steeds heeft de Maandagmorgengroep te kampen met onderbezetting, waardoor met name de schoonmaakactiviteiten wat achterblijven. In dit jaarverslag zijn activiteiten buiten beschouwing gelaten, die worden verricht door Wil Brok, Diny Gathier, François Gathier en Jozef Reintjes, hoewel zij heel trouwe deelnemers zijn aan het werk op Maandagmorgen. Hun werkzaamheden worden belicht in de verslagen van o.a. de Werkgroep Cultuurhistorie en de Werkgroep Archief & Documentatie.

De activiteiten van de Maandagmorgengroep bestaan vooral uit:

- Technisch onderhoud van het museumgebouw
- Schoonhouden van het museumgebouw in- en extern (met uitzondering van het interieur van de vitrines)
- Assisteren bij de opbouw en verwijdering van thema-exposities
- Realisering van foto exposities
- Assisteren bij het collectiebeheer (vooral fotografie)
- Inkoop en verzorging van al hetgeen te maken heeft met de keuken.

Onderhoud

De steeds optredende aanwas van mossen op en tussen de bestrating rond het gebouw lijkt ten einde nu er een prima renovatie heeft plaatsgevonden van de totale inrichting van het terrein van de Kinderboerderij. Binnen het gebouw liep het onderhouds- en schoonmaakwerk niet altijd vlotjes door de in de aanhef genoemde feiten. Enkele keren is medewerking verleend door leden van de Werkgroep Exposities. We kunnen uitbreiding van de Maandagmorgengroep goed gebruiken.

Realisering foto exposities

Meer dan voorheen is in 2017 ingehaakt op de exposities van de Werkgroep Exposities. Voor foto's en beschrijvingen werd veelal gebruik gemaakt van de data uit Adlib. Voor nieuwe foto's werd samengewerkt met René Meerwijk, fotograaf van de HKN.

Werkgroep Publicaties

Wolfgang Herrlitz, Coördinator

2017 het jaar van – nog steeds - rust en continuïteit!

Vanuit de Werkgroep Publicaties is helaas nog steeds geen personele verandering te melden ook al is uitbreiding van de redactie van Cronyck de Geyn evenals van de Werkgroep met 3 tot 4 vrijwilligers een grote wens. De tweedeling: redactie van Cronyck de Geyn onder leiding van Renée Blom (eindredacteur) met Michiel Ridderikhof (opmaak), Loes Sloten en Ton Vis; Activiteitenprogramma (excursies en lezingen etc.) met Loes Sloten, Wolfgang Herrlitz (coördinatie) en Ton Vis (persberichten, Facebook) blijft haar merites bewijzen.

Cronyck de Geyn

De overgang van Cronyck de Geyn tot een populairwetenschappelijk tijdschrift van de 3E's is nog steeds succesvol. Evenals vorig jaar mocht de redactie zich verheugen in een flink aanbod van zeer lezenswaardige artikelen, waaronder de continuering van de serie van Bart Jan Damstra over de ontwikkeling van de wijken op Nieuwegeins' grondgebied. Het HKN boek "Kastelen en Buitens in "Oud"- Nieuwegein" wordt in behoorlijke aantallen door de Bruna winkels in Nieuwegein en ook door THE READ SHOP in City Plaza verkocht.

Activiteitenprogramma 2017 en overige Projecten

De lezingen van Sander Wassing, historicus ("Alva's Raad van Beroerten en zijn activiteiten m.b.t. gebeurtenissen in Jutphaas en omgeving") in het MEC, Kirsten Leijnse, archeologe ("6500 jaar geleden, de oudste bewoning van Nieuwegein") aansluitend op de Algemene Vergadering van de HKN en Stijn van As, archeoloog ("De opgravingen in Nieuwegein-Het Klooster: Een van de grootste en meest vondstrijke vindplaatsen van de Swifterbantcultuur")- deze laatste georganiseerd door de HKN samen met Bibliotheek de tweede verdieping- trokken een goed aantal bezoekers. Succesvol waren wederom de excursies naar Delft (dagexcursie), Culemborg en Forteiland Pampus. De lezersgroep van de berichten en foto's op Facebook moet nog verder groeien.

Conclusie

Ook het jaar 2017 is gekenmerkt door continuïteit en versteviging van alle activiteiten. De transformatie van Cronyck de Geyn tot een aantrekkelijk populairwetenschappelijk tijdschrift van de 3E's blijft haar waarde bewijzen. Excursies en lezingen werden traditie getrouw succesvol georganiseerd. De vrijwilligers van de Werkgroep Publicaties dragen hun steentjes bij aan het educatieprogramma en de publiciteit van alle mooie activiteiten van de HKN.

Werkgroep Cultuurhistorie

Bart Jan Damstra, Coördinator

Eind 2017 hebben we Siety Meijer mogen begroeten als nieuw lid van onze Werkgroep.

De herinrichting van de vaste expositie in het museum is afgerond. Hiervoor is vanaf 2016 veel werk verzet. Belangrijke wijzigingen zijn: de toevoeging van de periode 1800 - heden en daarmee de herinrichting van de vitrineopstelling, verbetering van de teksten per tijdperiode, opfrissing en verbetering van de samenstelling van de geëxposeerde voorwerpen en revisie van de "knoppenkast". Er is een reconstructie gemaakt van een tufstenen kist opgebouwd uit originele stenen en aangevuld met gereconstrueerde elementen. Tevens is invulling gegeven aan de nieuwe beelddragere. Komend jaar zal dit nog verder worden uitgebreid met nieuw materiaal. Voor "Digitaal Nieuwegein" is een touchscreen beschikbaar gekomen; de inhoud zal verder worden aangepast en verbeterd. De gerestaureerde maquette van Huize Johanna is weer te bewonderen in de Vaste Expositie. In 2017 zijn stappen gemaakt in het verder digitaliseren en verzamelen van de (analoge) onderzoeksgegevens van opgravingen, die in het verleden zijn gedaan. In 2018 zal de aandacht hierop volledig zijn gericht. Ook zijn stappen gezet in de doorontwikkeling van het datamodel in de GIS-applicatie (combinatie databases en kaartlagen), waarmee simulaties en bevragebare overzichten worden gemaakt. Ook is gewerkt aan de totstandkoming van een bouwplaat van Huis Oudegein. Daarnaast zijn bijdragen geleverd aan het Lentefeest, Cronyck de Geyn, AfstemOverleg Coördinatoren, historisch onderzoek, exposities, informatievragen, etc.

In het kader van het Monumentenweekend zijn 2 lezingen gehouden in het buurthuis op het Kerkveld met een bezoek aan het Kerkveld en de begraafplaats. In ons museum is aandacht besteed aan zijn oorspronkelijke functie als boerderij. De werkgroep is gesprekspartner/participant in het periodiek overleg met Edmée Sleijpen van de gemeente, waarbij o.a. bijdragen en input wordt geleverd aan de Cultuurhistorische Waardenkaart, het cultuurhistorisch beleid

(o.a. Kerkveld en activiteiten m.b.t. de grafsteen van Anna van Rijn), gebiedsvisies Rijnhuizen en Park Oudegein en de ontwikkelingen in het gebied rond het Lekkanaal en de Beatrixsluizen.

Werkgroep Archief & Documentatie

Jozef Reintjes, Coördinator

De Werkgroep Archief & Documentatie bestaat uit 5 personen.

De lopende werkzaamheden bestaan o.m. uit:

- Beschrijven en invoeren van nieuw ontvangen boeken (doorlopend)
- Scannen van foto's en dia's (doorlopend)
- Invoeren van voor de HKN interessante artikelen in Adlib (doorlopend)
- Beschrijven van het knipselbestand (doorlopend)
- Invoeren en beschrijven van de objecten, die van de gemeente zijn ontvangen (doende)
- Inventariseren van ontvangen materialen (regelmatig)
- Archiveren van de jaargangen van Cronyck de Geyn (doorlopend)
- Op orde houden van de bibliotheek en het archief (doorlopend)
- Maken en verzamelen van foto's van HKN activiteiten (regelmatig)

Ontvangen en geïnventariseerde materialen:

- Aanvulling Beatrixsluis: 3^e kolk
- De opgeheven "Klimopschool" en de kleuterschool "Harlekijn".

Verder helpt onze werkgroep bij het zoeken naar fotomateriaal en gegevens voor artikelen en exposities.

Gemeentelijke Monumentencommissie

Ferdinand Martens, Vertegenwoordiger van de HKN

De taak van de Gemeentelijke Monumentencommissie (GMC) is het College van Burgemeester en Wethouders te adviseren over "(ver)bouwplannen aan Gemeentelijke en Rijksmonumenten en in beschermde dorpsgezichten". Ze heeft dan een vergelijkbare status als de Welstandscommissie. Een gemeente is verplicht een dergelijk commissie te hebben. Adviezen worden ook gegeven over bouwplanontwikkelingen in de nabijheid van monumenten of een beschermd dorpsgezicht. Dit vanwege de invloed die een dergelijk bouwplan daarop kan hebben.

Per 1-1-2012 is iedere gemeente door het rijk verplicht een volledige beschrijving op te stellen van al haar cultuurhistorische waarden. Met hulp van de HKN Werkgroep Cultuurhistorie is door de gemeente de nota "Jonge stad, oude kwaliteiten" vervaardigd. Bij het herzien van bestemmingsplannen wordt hiermee al rekening gehouden. Door gebrek aan ambtelijke capaciteit is de formele besluitvorming ernstig vertraagd. Daarom zal een en ander pas in 2018 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Tegelijk zullen de volgende panden voor monumentenbescherming worden voorgedragen:

- Raadhuisplein 9   kapsalon
- Overeindseweg 27   boerderij
- Dorpsstraat 34   winkel-woonhuis
- Vreeswijksestraatweg 9   plek "Gevecht aan de Vaart"
- Julianaweg 28   Willem-Alexanderschool
- Prins Hendriklaan 27   voormalige school.

De Erfgoedwet verplicht de gemeente haar in eigendom zijnde monumenten te beheren. In de besluitvorming worden daarom ook middelen gereserveerd voor het beheer en onderhoud van o.a. de fundering van de Wipwatermolen en de Begraafplaats Kerkveld, maar ook voor de verplaatste Kazematten bij de Beatrixsluis.

De Gemeentelijk Monumenten Commissie vergaderde 12 keer en bovendien werd bezocht:

- Herenstraat 18, De Zwaan: de originele balken, hoe zien die eruit?
- De tuinen van Kasteel Rijnhuizen: wat betekenen bouwinitiatieven voor de tuin?

Het commissiewerk wordt net als bij de Welstandscommissie uitbesteed aan de Provinciale Stichting Mooisticht. De voorzitter van beide commissies komt voort uit die stichting. Voordat dit daadwerkelijk wordt ingevoerd, zullen eerst de uitgangspunten voor een Nieuwegeins Monumentenbeleid op papier moeten worden gezet. Dat is nu eenmaal anders dan bv. in de stad Utrecht. Dit “cultuurhistorisch beleid” moet nog door de gemeenteraad worden vastgesteld.

De volgende onderwerpen, die zijn besproken, zijn in het kader van het jaarverslag interessant te vermelden:

Gebiedsontwikkeling

1. Rijnhuizen

De Gemeenteraad heeft de Visie Rijnhuizen vastgesteld. Hierin worden de uitgangspunten voor de herbestemming van dit gebied geformuleerd. Helaas is in de voorbereiding de monumentencommissie niet geconsulteerd. Er vinden gesprekken plaats om toch nog de cultuurhistorische onderlegger te versterken. Intussen is het Beeldkwaliteitsplan Rijnhuizen opgesteld. Er wordt gedacht aan woningbouw, die een grove aantasting van het rijksmonument betekent. De helft van de tuin kan dan verloren gaan.

2. Kerkveld

Voor 2 plekken worden plannen gesmeed: het buurthuis (zal worden gesloopt en zal worden vervangen door woningen) en het terrein Bontje hoek Nedereindseweg 149a (wordt zoveel mogelijk gehandhaafd).

Beheer van monumenten

3. Begraafplaats Kerkveld

Er wordt een beheerplan opgesteld, dat recht doet aan de historische betekenis. In de toekomst zullen weer graven worden uitgegeven.

4. Behoud fundamenteen en onderbouw van de voormalige Wipwatermolen (tegenover Karwei).

De verwaarlozing van dit rijksmonument, in eigendom van de gemeente, is al jaren een zorg- en discussiepunt vanuit de HKN. Het lijkt erop dat die verwaarlozing toch spoedig wordt beëindigd.

Bouw- en verbouw

5. Herenstraat 18 De Zwaan

De verbouwing laat nog even op zich wachten, omdat het plan financieel niet haalbaar was. Er is nu een nieuw plan met meer, maar kleinere, appartementen.

6. Kantoorgebouw Geelgors: verbouw tot appartementen

Dit gebouw is geen monument, maar heeft wel een “zeer hoge culturele waarde”. Overleg met de architect leidde tot handhaving van de kenmerkende erkers.

7. Herenstraat 49

De discussie over de mate van uitbreiding is nog steeds niet beëindigd. De Commissie vindt dat de (grootse) aanpassingen het bestaande herenhuis te veel ondersneeuwen.

8. Boerderij Nedereindseweg 403

Na flink wat discussies is er een vergunning, die “respect voor het verleden” uitstraalt.

Waterstaat & Militair

9. Batterijen Overeindseweg 25a

Een Houtens evenementenbureau heeft het terrein met opstallen gekocht van de gemeente. Dit gebeurde op inschrijving “wat is het beste plan voor dit terrein?”. Het bureau is nu gevestigd in het bestaande gebouw. Stukje bij beetje wordt dit gebied gerestaureerd. Vanaf september is het in het weekend geopend voor publiek. Doen!

10. Nieuwe Hollandse Waterlinie

Er loopt een procedure om een aantal onderdelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie –zoals de Doorslagsluis, duikers en bruggetjes– op de (Rijks)monumentenlijst te plaatsen. Inmiddels zijn 4 van de 6 objecten op de Monumentenlijst geplaatst. In het kader van de verbreding van het kanaal zijn 7 objecten verplaatst: 3 kazematten, 1 duikerhoofd, 2 palengroepen en de inundatiesluis van de Schalkwijkse wetering. Verplaatsing houdt in: transport naar achteren, ze staan dan in het water, gedraaid en gekanteld (“objet trouvé”). Zie Cronyk de Geyn 2018-nr 1.

11. Beatrixsluis aanleg 3e kolk

De 3 witte huisjes uit 1937 zullen behouden blijven en worden ingericht als bedieningsruimten (door de plek tussen de kolken kunnen deze niet meer worden bewoond). Er wordt nog discussie gevoerd over handhaving van de schoorstenen.

Tenslotte

Ook de Cultuurhistorische Waardenkaart is geen “totaalproduct”. Er was bv. geen aandacht voor modernere infrastructuur. Dat is jammer. Zo wordt er nu gebouwd (Vreeswijkse rijpad, bij de Persil) op een plek die onderdeel is van de Route Imperiale nr.2 (Route Napoleon), die liep vanaf Parijs via Soissons, Maubeuge, Bergen, Brussel, Antwerpen, Vreeswijk, Jutphaas en Utrecht naar Amsterdam. Tegenwoordig lopen over dit traject de Franse N2, de Belgische N6 en N1 en de Nederlandse provinciale wegen N263 en N402, alsook de Amsterdamsestraatweg in Utrecht.

Iets om aan te pakken?

Gastvrouwen en Gastheren van Museum Warsenhoeck

Bets Rijdes, Coördinator

Aan het begin van 2017 had de HKN voor Museum Warsenhoeck in totaal 22 gastvrouwen en gastheren. Er zijn geen nieuwe gastvrouwen en gastheren bijgekomen. Het museum kan altijd nieuwe gastvrouwen en gastheren gebruiken. Daarom weer een oproep aan iedereen om in zijn/haar omgeving op zoek te gaan naar nieuwe vrijwilligers voor de functie van gastvrouw of gastheer. Alleen met nieuwe aanwas kunnen wij de maximale dienstverlening blijven bieden aan de bezoekers van ons museum.

Halfjaarroosters

Ook het afgelopen jaar zijn de roosters weer opgesteld. Het blijft altijd een heel gepuzzel. In principe staan de gastvrouwen en gastheren volgens een vast rooster opgesteld, waarbij men bij mogelijke conflicten wordt gevraagd dit zelf op te lossen en pas daarna de coördinator te benaderen. Dit werkt naar genoegen van eenieder.

Informatie

Informatie over nieuwe exposities en andere wetenswaardigheden zijn per email verzonden aan de gastvrouwen en gastheren.

Bezoek schoolgroepen

Tijdens de expositie “Van (geen) wijken weten” kwamen groepen 7 en 8 van het basisonderwijs naar het museum voor hun project “Kijk op mijn wijk”.

Alle gastvrouwen en gastheren worden hierbij bedankt voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Werkgroep Exposities

Bets Rijdes, Coördinator

De Werkgroep heeft 8 keer vergaderd en bestaat uit 4 leden.

Er zijn in dit verslagjaar 3 thema-exposities geweest.

Expositie “Van tichel- tot steenoven, een k(l)ei hard bestaan”, 29 januari t/m 7 mei

De Vaartsche Rijn behoorde tot eind jaren '50 van de vorige eeuw tot het grondgebied van Jutphaas, het langste deel behoort thans tot de door Utrecht geannexeerde wijk Hoograven. Langs dit kanaal stonden 16 steen- en dakpannenfabrieken. De 1^e fabriek was er al in 1661. Omdat er

weinig bij de inwoners bekend is over deze fabrieken heeft de Werkgroep Exposities deze fabrieken onder de loep genomen. Er is heel veel materiaal beschikbaar waarvan men als leek geen weet heeft. Het gaat niet alleen om de fabrieken, maar ook om de sociale omstandigheden. De arbeiders hadden het verschrikkelijk zwaar en maakten lange uren in de fabrieken. De klei, die door de schepen werd aangevoerd, moest met de hand (!) uit het schip worden geschept en met een kruiwagen naar de opslagplaats worden gebracht. Ook het werken in de hete ovens was bijzonder zwaar. De woonomstandigheden waren slecht. De gezinnen waren groot en woonden in kleine arbeidershuisjes zonder voorzieningen (geen water, geen toilet). Men moest water kopen bij de waterverkoper.

De fabrieken zijn verdwenen, maar er is nog een overblijfsel te zien van de 17^e-eeuwse steenfabriek "De Liesbosch" aan het Merwedekanaal. Voor het project "Ruimte voor de Lek" zijn er onderzoeken gedaan in de Bossewaard en is men gestuit op restanten in de vorm van ovens van oude steenfabrieken, zoals "Het Oude Werk" en "Het Heiwerk". Interessante foto's van deze opgravingen waren tijdens de expositie te zien en ook materialen, zoals diverse soorten stenen, dakpannen, mallen en metselverbanden en filmmateriaal. De expositie werd geopend door drs. J.W.M. Jansen, secretaris van de Stichting Historie Grofkeramiek. Tijdens de expositie heeft op een dag R.A.J. Vermeulen, bestuurslid van de Stichting Historie Grofkeramiek, een demonstratie gegeven van de ambachtelijke verwerking van klei tot baksteen.

Expositie "Waterwegen", 20 mei t/m 10 september

Nieuwegein kent een grote diversiteit aan waterwegen: oude, soms verdwenen watergangen, gegraven kanalen uit de middeleeuwen en uit recentere tijden. Soms voor de afwatering van veengebieden, soms als verbinding tussen steden en voor het vervoer van grondstoffen, dan weer als onderdeel van militaire waterlinies. Rivieren deden stroomruggen ontstaan waarop de eerste prehistorische mensen zich in onze regio vestigden. Stenen en leien voor de Utrechtse Domkerk werden in koggeschepen langs onze museumboerderij vervoerd. Het stadje 't Geyn langs de Doorslag bloeide op door de handel en de scheepvaart, maar verdween toen de handelsschepen niet meer langskwamen. Hoe kwam dat? De waterschappen hadden vooral in vroeger eeuwen de handen vol om onze regio te behoeden voor overstromingen en te zorgen voor een goede afwatering. De Lekdijk en de Oude Sluis in Vreeswijk baarden de grootste zorgen. Waarom? Onze expositie gaf daarop antwoord. Beschreven is ook hoe bekende historische figuren, zoals de Duitse Keizer Hendrik V, de Hollandse graaf Floris V en de Utrechtse Bisschop Godebald, financieel en bestuurlijk een rol hebben gespeeld. Zij hebben de loop van gegraven waterwegen bepaald en Vreeswijk op de kaart gezet.

De waterwegen werden en worden ook gebruikt voor activiteiten. Zo werden op het Amsterdam-Rijnkanaal in Jutphaas roeiwedstrijden gehouden tussen studententeams -beter bekend als de Varsity- en in het vroegere Vreeswijk waren er activiteiten in en rond de sluizen. Van de Varsity waren foto's en leuke attributen te zien. Er is veel oud kaartmateriaal (o.a. herstel van de dijkdoorbraak bij Vreeswijk, een schouwbrief uit 1323, kaarten van oude rivierstromen etc.) maar ook foto's van vroegere en huidige interessante plekken. Veel nationaal bekende waterstaatingenieurs zijn betrokken geweest bij de Nieuwegeinse waterwegen, zoals Jan Blanken, Cornelis Lely, Jan F. Conrad en ... Anton Mussert. Niet alleen in Museum Warsenhoek was veel te zien over de waterwegen maar ook in Het Vreeswijks Museum en de Museumwerf (de 3E's) waren er exposities over de waterwegen. De expositie werd geopend door J.G.M. Reerink, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Expositie "Van (geen) wijken weten", 24 september 2017 t/m 6 januari 2019

"Van (geen) wijken weten" is de titel van de exposities over de wijken in Nieuwegein. Wissel-exposities, waarin steeds nieuwe wijken aanbodkomen. In 2017 waren dat Jutphaas en Wijkersloot. Weet men eigenlijk wel hoe de eigen wijk is ontstaan en waarom de wijk zo wordt

genoemd? In hoeverre bepaalde het landschap de indeling van de wijk? Weet men dat er in diverse wijken belangrijke voorwerpen uit vroeger tijden zijn gevonden? Deze voorwerpen waren te bezichtigen tijdens de expositie. Een belangrijk punt is de samenvoeging van Jutphaas en Vreeswijk in 1971 tot Nieuwegein. Hoe dit is gegaan laat de expositie eveneens zien. In enkele wijken wordt de rol van de woningbouwverenigingen nader belicht, van plaatselijke initiatieven met brede inspraak van bewoners tot brede organisaties met management op afstand. Foto's, films, documenten en afbeeldingen van kunstwerken, geven meer informatie over de wijk. Bewoners uit de wijken namen de bezoekers al wandelend mee door de wijk, op film vastgelegd door De Geinfilmers. Tijdens het bezoek aan de expositie werd ontdekt hoe mooi Nieuwegein is. Ook kwam men erachter dat er in de wijk meer bekende Nieuwegeiners wonen of hebben gewoond dan men had gedacht. De expositie werd geopend door Burgemeester Backhuijs. Ook aan de schooljeugd is gedacht. In samenwerking met de Werkgroep Educatie, KC en LEU komen de groepen 7 en 8 van het Basisonderwijs naar het museum voor hun project "Kijk op mijn wijk". De eerste scholen zijn in november geweest. De andere scholen volgen in maart en juni 2018. De expositie loopt t/m 6 januari 2019; elke 2,5 maand een nieuwe wijk. In 2018 het Centrum en Merwestein; Batau- Noord en Batau- Zuid; Doorslag, Fokkesteeg, Oudegein en Hoge Landen; Huis de Geer en Zuilenstein: Blokhoeve en Galecop; Laagraven, Plettenburg, de Wiers, Het Klooster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, Fort Jutphaas, De Batterijen, Rijnhuizen en Nieuw Vreeswijk.

Lentefeest

Op 21 mei 2017 vond het jaarlijkse Lentefeest plaats samen met de Kinderboerderij, het MEC en de Molen. Ook dit jaar was duurzaamheid het hoofdthema. De opkomst was goed.

Kerstavond

Ondanks dat het weer geen "witte" Kerst was, was het tijdens Kerstavond gezellig druk in het Natuurkwartier. In een kraampje van de Kinderboerderij werd glühwein en warme chocomel geschonken en in het museum was er koffie/thee met kerstkoekjes. De kinderen konden knutselen. Er was veel belangstelling voor de expositie "Van (geen) wijken weten". Nieuw dit jaar was de Kerstkunstmarkt op 23 en 24 december 2017. De Coördinator van de Kunstexposities had verschillende kunstenaars uitgenodigd om hun kunstobjecten te tonen. Er was veel belangstelling. Kerstavond was zeer geslaagd.

Werkgroep Kunstexposities

Aleksandra Govers, Coördinator.

In het verslagjaar vonden op de Kunstzolder 4 exposities plaats:

- * Van 5 februari tot 5 april: 2 Nieuwegeinse kunstenaars: vooral beelden in steen van Marlies Adriaansen en vooral schilderijen van Rico van Amersfoort
- * Van 6 april tot 7 juni: schetsen en sculpturen van Tomasz Vetulani
- * Van 11 juni tot 27 september: textiele werkvormen van Anouk Hoogeveen
- * Van 1 oktober tot 10 januari 2018: keramiek van Nora Baetens.

Op 23 en 24 december hebben we een gezellige Kerstkunstmarkt georganiseerd.

Werkgroep Educatie

Nathalie Vermin, Coördinator

De Werkgroep Educatie heeft zich in 2017 gericht op het behoud van bestaande contacten en projecten. Ingegeven door de opzet van de exposities over de wijken in Museum Warsenhoek, heeft de werkgroep een eigen educatief project voor de basisscholen ontwikkeld. Daarnaast fungeert de werkgroep als informatiebron voor vragen van leerkrachten en andere belangstellenden en helpt hen bij het opzetten van eigen projecten.

Contacten met Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs

Conform het in 2013 geformuleerde Educatiebeleid van de HKN is in 2014 gestart met het leggen (mede via KC en LEU) van contacten met het basis en voortgezet onderwijs in Nieuwegein om educatieve projecten op gang te krijgen. In 2017 is deze samenwerking voortgezet. Dit heeft geleid tot een aantal projecten:

- Van Archeologie tot Architectuur, alias het “Wijknamenproject”
- Erfgoedproject op het Oosterlicht College (onderbouw Voortgezet Onderwijs)
- Project Industrialisatie in Jutphaas op het Anna van Rijn College (bovenbouw Voortgezet Onderwijs)
- Dit herdenken wij, een project via LEU/KC over herdenken en de Tweede Wereldoorlog.

Voortgang bestaande projecten

- In 2016 is het “Wijknamenproject” opnieuw aangedragen bij LEU/KC voor overname. Begin 2017 zijn de besprekingen gestart om het project vorm te geven. Dit heeft geresulteerd in een de HKN zelfgemaakt lespakket, genaamd “Kijk op mijn wijk”. De HKN heeft met LEU/KC afgesproken dit lespakket via de (web)kanalen van KC aan de scholen aan te bieden over de schooljaren 2017-2018 en 2018-2019. Het lespakket omvat tevens een bezoek aan ons museum, tijdens de expositie over de eigen wijk. Voor deze bezoeken is de gebruikelijke vergoeding met KC afgesproken. Met dit project beoogt de Werkgroep Educatie de leerlingen op de hoogte te brengen van de geschiedenis van Nieuwegein in relatie tot hun eigen omgeving. Hiermee zullen alle Basisscholen gedurende 2 jaar een bezoek aan Museum Warsenhoeck brengen. Parallel heeft de Werkgroep Educatie de mogelijkheid onderzocht een aanvullend lespakket samen te stellen, dat in modulevorm kan worden ingezet op de scholen met plusklassen. Doordat de opzet van “Kijk op mijn wijk” veel tijd vergde, zijn de plannen voor deze aanvulling in 2017 geparkeerd.
- Het erfgoedproject werd ook dit jaar weer uitgevoerd. Het publiceren van de eindproducten blijft gezien de wijze van aanleveren een uitdaging. Voor komend jaar wordt gedacht aan een publicatie in de “Jeugdchronyck”, die in ontwikkeling is.
- In 2016 verzorgde de HKN de rondleidingen als onderdeel van het lespakket “Dit herdenken wij” voor alle basisscholen. In 2017 was er bij het LEU voor dit project geen ruimte, maar het wordt weer ingezet in maart 2018.

Verder in 2017

- De sectie Aardrijkskunde van het Cals College heeft hulp en informatie gevraagd bij het opzetten van veldwerk. De Werkgroep heeft het oriënterend gesprek gevoerd. Daarna heeft de Werkgroep Cultuurhistorie, met name Bart-Jan Damstra, de docenten verder geholpen.
- Het Anna van Rijn College voerde in het verleden het project Industrialisatie Jutphaas uit. Na het stopzetten van de hosting door LEU zijn er contacten geweest tussen het Anna van Rijn College, de HKN en LEU, over een andere wijze van voortzetting. De school heeft de beschikking over de informatie uit het lespakket. Helaas is vanuit het Anna van Rijn College niet duidelijk geworden of zij het project in enige vorm hebben kunnen voortzetten. Van het Cals College is een informatieverzoek gekomen over dit project, dat deels nog via internet te vinden was. De Werkgroep heeft de docent wegwijs gemaakt in het vinden van historische gegevens over Nieuwegein en plaatwerk via HUA. De docent zocht met name materiaal ter illustratie van zijn bestaande lessen. De HKN fungeerde alleen nog als beheerder van de website en de inloggegevens, en beschouwt het vervallen als lopend onderwijsproject.
- Het 4/5 mei Comité heeft onze hulp gezocht bij het opzetten van een scholierenproject. Doel was leerlingen zelf een vlog te laten maken op plaatsen in Nieuwegein, die betrekking hebben op de Tweede Wereldoorlog. Het Comité heeft door onverwachte omstandigheden het project

in aangepaste vorm afgerond, waardoor de werkgroep Educatie bij de uitvoer niet meer was betrokken.

- De Werkgroep heeft gezorgd voor deelname aan “De Maand van de Geschiedenis”, om de bekendheid van ons museum te vergroten. Daarvoor is een eigen webpagina gemaakt en deelde het museum in de promotionele activiteiten via de Maand van de Geschiedenis.

Communicatie vanuit Educatie

Op de website kan men informatie vinden over “Jeugd en Educatie”. Via het eigen e-mailadres worden verzoeken om informatie door derden behandeld. Voorts levert de Werkgroep bijdragen aan publicatie van artikelen via Cronyck de Geyn en Facebook. De coördinator van de Werkgroep neemt deel aan het AOC. De Werkgroep draagt bij aan de website “Utrecht Altijd”, door verhalen te publiceren ter educatie van volwassenen. Als eerste is het verhaal over “Het Zwaard van Jutphaas” gepubliceerd. Afsproken is dat de Werkgroep zal zorgen voor vermelding van het Activiteitenprogramma van de 3E's op de website van Utrecht Altijd.

Samenwerking

Naast LEU en KC onderhoudt de Werkgroep contacten met de afdeling Kunstencentrum van De Kom en is afgesproken elkaar periodiek op de hoogte te stellen van activiteiten en waar mogelijk samenwerking te vinden. Dit geldt niet alleen voor educatieve projecten, maar ook voor bijvoorbeeld exposities. De Werkgroep Educatie zoekt en vindt samenwerking met de andere HKN Werkgroepen. Ook dit jaar heeft de Werkgroep veel steun ondervonden van extra vrijwilligers, die zich hebben ingezet bij de verschillende educatieve projecten.

Opleiding

Ter verbreding van de kennis bij de Werkgroep Educatie worden cursussen van LEU bezocht.

Voortzetting Werkgroep Educatie

De Werkgroep zal zich ook in 2018 blijven richten op de verdere verankering in Nieuwegein, waar het gaat om het uitvoeren en de ontwikkeling van de lespakketten en de samenwerking met in eerdergenoemde organisaties. Het uitdragen van onze kennis en het bieden van onze hulp is een prominent onderdeel van onze werkzaamheden. Naast het gebruik van digitale platforms wordt in 2018 een 1^e oplage van de “Jeugdcronyck” ontwikkeld in samenwerking met de Werkgroep Publicaties. Een ander doel is de samenstelling en het inzetten van de educatieve film “Mijn Stad Nieuwegein” met het lespakket voor de scholen.

Door het aannemen van een fulltimebaan in 2017 door Nathalie Vermin, kan er een verschuiving plaatsvinden van werkzaamheden tussen haar en Frank Seller. In 2018 zal dit nader worden besproken. Aanvulling van de Werkgroep met extra vrijwilligers is welkom, zodat de Werkgroep ook in de toekomst nieuwe ideeën kan blijven ontwikkelen.

Beheer en ICT

Jan Rijdes, Beheerder

ICT

Ook dit jaar is veel tijd en energie gestoken in het optimaliseren van de ICT. Voor “Digitaal Nieuwegein” is een PC gekocht met een touchscreen (aanraakscherm). De opmaak van de presentatie moet opnieuw worden geprogrammeerd, omdat de beeldverhouding anders is geworden.

Beheer

Regelmatig is er contact geweest met de eigenaar van ons pand, de gemeente. De al jaren bestaande problemen met de gladheid van de bestrating van de Kinderboerderij heeft geresulteerd in veel besprekingen met ambtenaren van diverse domeinen van de gemeente. De door de gemeente voorgestelde betonnen stenen pasten volgens de HKN en een vertegenwoordiger van de

monumentencommissie niet bij het historische karakter van de boerderij. Als compromis is unaniem gekozen voor een gebakken straatklinker in een rood/ bruine kleur. Doordat de ruimtes tussen de stenen kleiner zijn, groeit er minder onkruid tussen. Om het historische karakter van de boerderij te benadrukken is rondom een rand met de oude stenen gelegd.

Bij de thema-exposities is assistentie verleend tijdens het afbreken en het opbouwen. Regulier onderhoud is in het museum verricht en kleine reparaties zijn uitgevoerd.

Website

Jan Rijdes, Webmaster

Het archief van Cronyck de Geyn is tot en met de één na laatste uitgave online te raadplegen. De aanmeldingsformulieren voor de fietstocht en voor groepsbezoeken zijn aangepast.

Maand	Unieke bezoekers	Aantal bezoeken	Pagina's	Hits	Bytes
jan. 2017	831	1277	3965	18478	5.80 GB
febr. 2017	788	1688	5665	24760	7.78 GB
mrt. 2017	835	1783	5213	20957	6.48 GB
april 2017	723	1919	4225	15348	5.23 GB
mei 2017	997	1819	5898	17407	5.91 GB
juni 2017	684	1703	7721	16850	5.16 GB
juli 2017	679	1005	3667	26537	5.61 GB
aug. 2017	616	994	2852	12387	7.35 GB
sept. 2017	758	1158	4519	20123	7.19 GB
okt. 2017	769	1167	3989	21013	8.70 GB
nov. 2017	809	1185	3470	15023	7.00 GB
dec. 2017	625	938	2538	11314	4.73 GB
Totaal	9114	16636	53722	220197	76.94 GB

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de website van de HKN www.museumwarsenhoeck.nl zeer goed is bezocht. Het aantal unieke bezoekers is minder dan in 2016, maar het aantal bezoeken is gestegen.

Ledenbestand

Joke Verbaan, Ledenadministratie

	2017	2016
Aantal leden per 1-1-2018	378**	354*
Nieuwe leden	20	21
Leden, die zijn overleden of hebben bedankt	22	20

* Inclusief enkele sponsoren en bevriende musea

** Inclusief de sponsoren en de bevriende musea

Algemene Vergadering 26 maart 2018